

“Quanta Guerra. Dones i Guerra Civil”

Proposta de mesures inclusives a l'exposició

- Índex

- Índex 2
- Introducció..... 3
- Situació actual..... 4
- Proposta de mesures inclusives 5
 - Guia de l'exposició..... 5
 - Altres recomanacions 8
 - Contingut de la guia didàctica 13
 - Document descriptiu de la guia didàctica per a l'expositor 18
- Valoració econòmica 21

- **Introducció**

Projecte redactat per sol·licitud de la Direcció de Serveis a les Persones i al Territori del Districte de Les Corts.

Aquest informe té com a objectiu proposar les mesures necessàries per fer l'exposició més accessible a persones amb discapacitat sensorial o cognitiva i fer la corresponent valoració econòmica de la implantació dels recursos proposats.

Així mateix s'estableix com a objectiu la redacció d'una guia didàctica per a visitants i responsables de l'exposició.

L'accessibilitat es la característica d'un producte o servei que permet a qualsevol persona fer-ne un ús, senzill, còmode i segur independentment de les seves capacitats tècniques, psíquiques o físiques. A partir d'aquest concepte en podem definir un altre que és la **cadena d'accessibilitat**. La cadena d'accessibilitat fa referència al conjunt de l'accessibilitat necessari per fer una tasca considerant també les accions que la precedeixen i les que la segueixen. Qualsevol activitat no es una acció que pugui considerar-se de manera aïllada sinó que forma part d'un conjunt d'accions que ens permeten assolir un objectiu.

Es en aquest sentit que cal fer palès que aquest informe defineix unes recomanacions per fer més accessible el contingut de l'exposició però que no valora les condicions d'accessibilitat e l'espai on s'ubica.

- Situació actual

L'exposició esta dissenyada per ser itinerant i ser exposada en diferents espais. Consta de 12 plafons de 2mx1m que es munten segons un sistema modular de discs que subjecten els plafons entre ells de manera que es poden instal·lar i adaptar a les especificacions de cada espai on vagi l'exposició.

Els plafons estan impresos sobre uns suports rígids lleugers. El seu contingut es de majoritàriament fotografies de la guerra civil i de la postguerra que il·lustren diferents situacions que van haver d'afrontar les dones. Es tracta de fotografies en blanc i negre que tenen informació al peu de foto i, alguns plafons, també tenen textos ressaltats explicatius que contextualitzen o donen més detalls respecte a les imatges.

- Proposta de mesures inclusives

- Guia de l'exposició

Proposem l'edició d'una guia de suport al visitant. La guia ha de ser accessible al visitant amb diversitat funcional visual (amb informació en grans caràcters i Braille) i al visitant amb diversitat funcional intel·lectual (redactada segons els criteris de Lectura Fàcil (LF)).

En aquest document, per cadascun dels plafons hi hauria un "capítol" amb:

- informació bàsica: número de plafó i títol (pels plafons que tenen títol)
- reproducció del plafó
- un codi qr per accedir a l'audiodescripció (AD)
- text de la guia didàctica (en la versió LF).

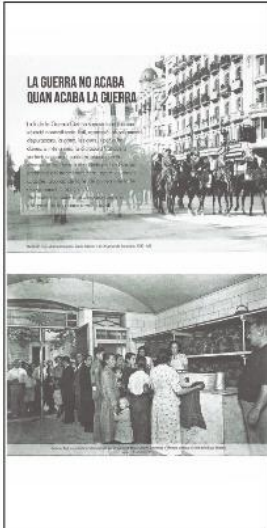
Proposem fer aquesta guia en un format A4 a doble cara, relligat amb espiral i amb un sistema de subjectió amb cinta. Exemple:

Aquest format facilita el desplaçament per la exposició amb la guia penjada al coll de manera que els usuaris tenen les mans lliures mentre es desplacen per subjectar el bastó guia o el gos pigall ...

Exemple de la pagina de la guia corresponent als plafons 8 i 10:

**Plafó 10:
La guerra no acaba quan acaba la guerra**

Fes servir el codi qr per escoltar la audiodescripció del plafó

Imagina't el teu barri durant els anys després de la guerra.
Creus que hi havia llibertat?
Creus que la gent vivia bé?
Posa't en el seu lloc.
Hauries volgut marxar a un altre país?
Alguna persona t'ha explicat com es vivia durant la postguerra?

**Plafó 8:
Quan la vida perd valor**

Fes servir el codi qr per escoltar la audiodescripció del plafó

Tal com s'observa en aquest plafó la guerra porta destrucció i mort. Es destrueixen vides, projectes, ciutats i pobles. Per això és tant important la defensa de la pau i la cultura de la no-violència. En aquest qr pots escoltar un conte breu, escrit per Miquel Estradé.

Conte

- o Altres recomanacions

Versió digital de la guia

Proposem fer disponible al visitant una versió digital de la guia. Es tractaria d'un pdf accessible que els visitants podrien descarregar-se per consultar abans de la visita o per persones que no puguin desplaçar-se fins a la ubicació actual de l'exposició.

Senyalització física

La condició d'itinerància de l'exposició fa inviable instal·lar un sistema d'encaminament podotàctil al terra per guiar als visitants cecs.

Si els plafons queden instal·lats de manera continua, els visitants els poden seguir autònomament. En canvi, si la forma o mida de la sala obliga a instal·lar els plafons amb interrupcions haurem de preveure que una persona cega visiti la exposició acompanyada.

Il·luminació dels plafons

És important que els plafons quedin ben il·luminats i que aquesta il·luminació no produeixi brillantors o reflexes que puguin molestar o dificultar la lectura.

Objectes tàctils

Suggerim completar l'experiència per als visitants cecs amb l'exposició d'objectes relacionats amb el contingut de l'exposició. Es tracta d'una manera d'enriquir l'experiència amb elements que puguin contextualitzar i ampliar la visita.

Orientativament suggerim afegir a l'exposició originals o rèpliques tàctils de:

Maleta de viatge

Llançadora / mostra de teixit

Lletera (marranxa)

Balança de comerç

Gorra o algun element d'indumentària de conductor de tramvia.

Aquestes peces haurien d'estar instal·lades en un expositor que permeti l'accés tàtil. Hauria de garantir també una altura adequada per l'aproximació de persones usuàries de cadira de rodes:

- Espai lliure inferior de: 70cm d'alçada, 50cm de profunditat (pot ser de 50cm fins a 30 cm d'altura i de 35cm entre 30 i 70 cm d'altura) i 90cm d'amplada lliure.

- La part superior de la taula (el panell en relleu) ha d'estar entre 75 i 85 cm.

- Taula amb una inclinació de 20-30 graus

Exemple:

Plànol dels bombardejos

Les fotografies dels plafons es poden audiodescriure eficaçment a les persones que no les poden veure. En canvi, el mapa de bombardejos que mostra el plafó 8 es pot explicar amb una reproducció en relleu. Es pot exposar el mapa en una taula com la dels objectes, descrita en el punt anterior.

Difusió

És molt important difondre la disponibilitat de recursos d'accessibilitat a l'exposició entre els col·lectius a qui van adreçats. Al fer difusió de l'exposició avisar de la disponibilitat d'informació àudio a través de qr i recomanar l'ús d'auriculars personals.

Formació

Les persones responsables de l'exposició, sobretot les que estan fent la atenció al públic han de conèixer els recursos d'accessibilitat de que disposa l'exposició i idealment han d'estar formades en el tracte amb persones amb discapacitat.

Web de l'exposició

La web de l'exposició i la resta de recursos digitals han de ser accessibles a persones amb discapacitat. Això requereix programar la web segons uns criteris concrets (WAI) que determina el World Wide Web Consortium (W3C). Aquests criteris estableixen tres nivells d'accessibilitat. La normativa obliga a tenir el nivell AA.

Reedició dels plafons

Es tracta d'una proposta de futur per si es decideix refer els plafons. En aquest cas seria important revisar els següents aspectes:

- **Millorar l'accessibilitat dels textos:** Caldria retocar el disseny per fer els textos accessibles a persones amb discapacitat visual. Seria recomanable:
 - fer servir una tipografia de pal sec (la que s'usa als plafons actualment es correcta)
 - tipografia en una mida 14mm (als plafons actuals mesuren entre 8 i 10mm)
 - augmentar el contrast entre el text i el fons (eliminar la transparència del fons per deixar text negre sobre fons blanc).

- **Incorporar els codis QR a cada plafó:** D'aquesta manera es permetria l'accés a la AD dels plafons de manera directa, sense necessitat de fer servir la guia.

- **Incorporar el número de plafó en braille a cada plafó:** Per ajudar a la orientació dels visitants.

- Contingut de la guia didàctica

Introducció

Després d'escoltar l'audiodescripció amb el QR,

et convidem a pensar-hi una mica més.

Per això fes servir el text que trobaràs per cada plafó

Som-hi doncs?

Comencem el recorregut.

Plafó 1.

Imagina't que per la ràdio diuen que

a la teva ciutat o poble s'ha iniciat una guerra.

Que pensaries?

T'identifiques amb les persones de la foto?

Coneixes algú que es trobi en aquesta situació?

Plafó 2.

Intenta posar-te en el lloc de les persones de la foto.

Per què creus que només hi ha dones i criatures?

On devien ser els homes?

Què creus que va passar a les persones de la fotografia

l'endemà d'aquestes imatges?

Plafó 3.

Pensa en les coses que et donen seguretat i protecció

Per exemple casa teva, ...

Com deu ser quedar-se sense casa?

Les dones es van organitzar per seguir lluitant pels seus drets

Què creus que el President de la Generalitat els va

Poder dir en aquesta situació?

Escoltes la ràdio?

Penses que la ràdio pot ajudar en una situació així?

Imagina que entres al supermercat,

les estanteries estan buides i

no saps què podràs comprar avui

Que creus que t'ajudaria en aquesta situació?

- ser pacient
- posar-se nerviós
- tenir pressa
- ser humil
- sentir-se superior
- posar-se trist
- ser optimista
- ser generós

Plafó 4.

Durant la guerra van seguir naixent nenes i nens.

En quines condicions creus que ho feien?

Saps què és "La Maternitat"?

Penses que la nostra societat es la primera en regular l'avortament?

O que ja s'havia regulat abans?

Plafó 5.

Com és lògic les dones volien accedir a la cultura

amb les mateixes oportunitats.

Creus que les dones volien ajudar a la guerra?

O que ho van decidir els homes?

Creus que tots els homes volien fer la guerra?

I que totes les dones no volien anar-hi?

Plafó 6.

Les dones van substituir als homes a les fàbriques

Creus que la guerra les va ajudar a trobar feina?

A quina edat creus que les dones començaven a treballar en aquella època?

I avui en dia?

Plafó 7.

La Confederació Nacional del Treball (CNT) és un sindicat

Un sindicat és una agrupació de treballadors

Com pots veure en aquest plafó,

a Catalunya ja hi havia sindicats durant la segona república

També hi havia dones conductores de tramvia.

Alguns avenços socials ens semblen molt actuals
però en realitat ja existien fa temps
i van quedar interromputs durant la dictadura de Franco

Plafó 8.

Tal com s'observa en aquest plafó
la guerra porta destrucció i mort.
Es destrueixen vides, projectes, ciutats i pobles.
Per això és tant important la defensa de la pau
i la cultura de la no-violència.
En aquest qr pots escoltar un conte breu,
escrit per Miquel Estradé.

Plafó 9.

Al llarg de la guerra civil el Monestir de Pedralbes
i altres llocs de Catalunya
van servir d'amagatall.
Coneixes algun lloc que servís per amagar objectes o de persones?

Plafó 10.

Imagina't el teu barri durant els anys després de la guerra.
Creus que hi havia llibertat?
Creus que la gent vivia bé?
Posa't en el seu lloc.
Hauries volgut marxar a un altre país?

Alguna persona t'ha explicat com es vivia durant la postguerra?

Plafó 11.

Pensar diferent no és delictes

però en una dictadura això pot ser castigat

o fins i tot pots anar a la presó.

Coneixes alguna persona que hagi estat a la presó?

Has visitat mai una presó per dintre?

Creus que avui encara existeixen les presons de dones?

Et convidem a investigar-ho.

Plafó 12.

Tal i com has pogut escoltar en l'audiodescripció

en aquest plafó hi ha un llistat dels noms i cognoms

de dones afusellades fins i tot acabada la guerra.

Dones d'edats diverses, persones reals no pas fictícies.

Si un poder creu que té dret a matar als que pensen diferent

creus que aquest poder és digne de governar un territori?

Contra tota violència és necessari el teu granet de sorra

posa Pau al teu entorn.

En aquest qr pots escoltar una cançó

que porta per títol "Una Terra de pau"

Nota: en el moment del lliurament d'aquest informe es lliura també arxius mp3 amb el conte (plafó num. 8) i mp3 amb la cançó (plafó num. 12)

- o Document descriptiu de la guia didàctica per a l'expositor

Us fem a mans una Guia Didàctica per al Visitant de l'exposició que tingui discapacitat visual (ceguesa o baixa visió), o que tingui dificultats en la comprensió del seu missatge ja sigui a causa de limitacions intel·lectuals lleus o altres etiologies semblants. No obstant això, com que la Guia Didàctica referida ha estat elaborada des dels principis pedagògics d'inclusió que parteixen de la base que l'especificitat pot esdevenir alhora factor facilitador, volem remarcar que aquesta mateixa Guia Didàctica pot ser d'utilitat educativa per a tots els visitants de l'exposició en general.

L'exposició "Quanta Guerra" és bàsicament visual i l'impacte que ofereix al visitant és copsat a través del sentit de la vista; alhora, aquest impacte és el que incentiva els aprenentatges que s'assoleixen amb el recorregut per l'exposició. Per tal que les persones amb ceguesa o amb discapacitats visuals greus tinguin també accés a aquests continguts, hem elaborat la Guia Didàctica per al Visitant que permet accedir a la informació visual i escrita dels plafons a través de l'audiodescripció que s'ofereix a través d'un codi QR i que cada visitant, de forma autònoma i personalitzada, pot escoltar amb el seu mòbil. Com que l'incentiu visual abans esmentat consta d'imatges i text, també hem volgut reforçar els continguts audiodescrits amb textos escrits, en Braille i en tinta convencional, que ajudin al visitant a posar-se més en situació i a pensar-hi una mica més, de manera que l'incentiu no visual que rebí el visitant sigui tan potent com el visual. Un conte breu de Miquel Estradé i una cançó amb missatge de pau que es poden escoltar també mitjançant codi QR, complementen els continguts d'aquesta Guia Didàctica del Visitant que pretén facilitar els aprenentatges, fer-los més inclusius i enfortir el seu assoliment.

Aquesta Guia Didàctica ha estat també redactada considerant criteris de lectura fàcil que permeten una comprensió més fluïda quan, per motius diversos, el visitant pugui manifestar algun tipus de limitació intel·lectual. Aquest fet juntament amb l'escriptura en Braille i en tinta convencional i amb tot el que s'ha explicat en els paràgrafs

anteriors, amplia el ventall de diversitat dels seus destinataris convertint-la en més inclusiva. Fins i tot, tal com hem apuntat a l'inici d'aquesta document, ben sovint l'especificitat beneficia a la població en general; per això, pensem que la Guia Didàctica del Visitant pot ser una eina pedagògica de gran interès per a totes les persones que visitin l'exposició. Igualment, pot esdevenir un recurs educatiu per a les escoles que vulguin fer un treball previ o posterior a la visita.

Les preguntes que conformen aquesta Guia Didàctica amb l'objectiu de fer reflexionar, són de resposta oberta tot respectant el marc mental, espiritual i ideològic de cada persona; és a dir, no hi ha una resposta model per a cada pregunta sinó que es pretén que cada persona elabori la seva pròpia resposta. No obstant això, com sempre passa amb aquest tipus de recursos pedagògics, la Guia Didàctica juntament amb l'exposició poden esdevenir eines que ajudin a evolucionar i construir el pensament en forma lliure. En canvi, i concretament en el plafó 4, s'intenta que el visitant compari la informació que li dona el mateix plafó amb els seus coneixements previs; és a dir: si coneix els espais de la seva ciutat o poble que porten actualment el nom de "La Maternitat" i a quins usos estan destinats avui, o bé si ja coneixia el que el Parlament de Catalunya havia legislat durant la república del 32 en relació a la maternitat. En tot cas, si la visita a l'exposició fos guiada o si la Guia Didàctica del Visitant fos emprada com a recurs de treball a l'aula abans o després de la visita, si el professor o guia detectés algun concepte erroni o resposta lligada a actitud violenta o excloent que pogués suposar l'aparició de conductes no desitjables en la personalitat futura de l'alumne, s'entén que tant el professorat com els monitors guies disposen dels coneixements pedagògics per tal de reconduir aquests pensaments o estructures mentals inadequades a la societat d'avui.

És important remarcar que els continguts de la Guia Didàctica han estat redactats o seleccionats d'acord amb la filosofia de l'exposició: veure el que va suposar la guerra civil espanyola, el paper de les dones, fomentar la cultura de pau, etc. Finalment, detallem els objectius generals que es pretenen.

Objectius Generals de la Guia Didàctica:

- Fer més inclusiva l'exposició "Quanta Guerra".
- Convidar a reflexionar en els horrors que suposa la guerra.
- Ajudar als visitants a posar-se en les situacions que exposa la mostra.
- Conscienciar el visitant de la realitat viscuda per la societat d'aquella època a través de la percepció no visual.
- Activar en el visitant sentiments i sensacions que acompanyin la comprensió del missatge que transmeten els diferents plafons de l'exposició.
- Suplir la motivació que desperta la imatge visual amb textos que interpel·len, amb un conte i una cançó.
- Fomentar la cultura de la pau.
- Contribuir a què es valorin molt més els entorns de pau i benestar.

- **Valoració econòmica**

La valoració econòmica orientativa es centra en la edició de la guia de suport al visitant i en algunes de les “Altres recomanacions” presentades en l’estudi.

Guia del visitant:

- Audiodescripció dels plafons 3480€
(inclou redacció del guió, enregistrament a estudi i edició)
- Impressió de la guia
10 còpies 850€
Còpia extra 8€

Versió digital de la guia del visitant:

- Opció A: Document pdf accessible amb els continguts de la guia 850€
- Opció B: pàgina web amb els continguts de la guia digital 4500€

Marcador podotàctil:

Franja de 80cm davant de cada plafó.

- Rollo d’adhesiu podotàctil 30cm amplada, 10 metres (1 instal·lació) 120€

Objectes tàctils:

Taula accessible amb objecte. Inclou acabat de la taula a definir, sistema de fixació al terra.

- 1 Taula + objecte 2500€

(aproximat. En funció del cost de l’objecte concret)

Reedició dels plafons:

Plafó tacto visual imprès sobre pvc 3mm. Mides 200x100 cm

1 plafó 950€

Vinil amb QR a la audiodescripció i relleu

Mida 15x15 cm 45€/unitat

Inserció de llengua de signes (LSC)

Al vídeo "Vídeo exposició 'Quanta guerra. Dones i Guerra Civil'. Setembre 2015"

(<https://www.youtube.com/watch?v=RB-TKuD-ASo>)

Inclou narració, gravació i incrustació a l'original 280€

Nota: els preus no inclouen iva